Lausuntopyyntö / Hallituksen esitys eduskunnalle kaivosmineraaliveroa koskevaksi lainsäädännöksi

Kunnanhallitus 09.01.2023 § 5
315/00.04.00/2022

Valmistelija talousjohtaja Petteri Ristikangas, puh. 044 740 1103

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto pyytää Siilinjärven kunnalta kirjallista asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä kaivosmineraaliveroa koskevasta lainsäädännöstä (HE 281/2022 vp). Lausunto on pyydetty antamaan 11.1.2023 mennessä. Siilinjärven kunta on aikaisemmin antanut lainsäädännön esitysluonnoksesta lausunnon valtiovarainministeriölle (KH 17.10.2022 § 205).

Esityksen pääasiallinen sisältö

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi kaivosmineraaliverolaki sekä muutettaviksi valmisteverotuslakia ja oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annettua lakia.

Ehdotetussa laissa säädettäisiin uudesta, Suomessa louhittuihin kaivosmineraaleihin kohdistu-vasta verosta. Veromalli olisi luonteeltaan rojaltityyppinen suoritus, joka olisi mahdollisimman yksinkertainen ja kaavamainen. Veromallissa otettaisiin kuitenkin huomioon yhtäältä metallimalmien ja muiden kaivosmineraalien välinen eroavaisuus ja toisaalta metallimalmien väliset erot niiden arvoissa ja metallipitoisuuksissa.

Veron soveltamisalaan kuuluisivat kaivoslaissa tarkoitetut kaivosmineraalit. Soveltamisalan ulkopuolelle rajattaisiin kuitenkin kullanhuuhdonnassa löydetyt kaivosmineraalit. Verovelvollinen olisi se, joka on louhinut kaivosmineraalin ja jolta edellytetään kaivoslainsäädännössä tarkoitettua lupaa kaivostoiminnan harjoittamiseen. Verovelvollinen olisi tyypillisesti kaivosyhtiö. Veron suorittamisvelvollisuus syntyisi metallimalmien osalta, kun kaivosmineraali toimitetaan rikastettavaksi, ja muiden kaivosmineraalien osalta, kun kaivosmineraali louhitaan.

Metallimalmien vero olisi 0,6 prosenttia metallimalmin sisältämän metallin verotusarvosta. Verotusarvo perustuisi metallien kansainvälisiin markkinahintoihin. Jollei tällaista hintatietoa olisi saatavilla, verotusarvo määritettäisiin vastaavien muiden julkisten hintatietojen perusteella tai viime sijassa toisen vastaavan tuotteen kansainvälisten, julkisten hintatietojen perusteella. Verotusarvo laskettaisiin hintatietojen vuotuisena aritmeettisena keskiarvona ja vahvistettaisiin kutakin kalenterivuotta varten vuoden alussa edellisen vuoden hintatietojen perusteella.

Muiden kaivosmineraalien kuin metallimalmien vero olisi 0,2 euroa tonnilta louhittua kaivosmineraalia. Kaivosmineraalien verotukseen sovellettaisiin pääosin valmisteverotuksen ja oma-aloitteisen verotuksen menettelysäännöksiä. Veron piiriin kuuluvien toimijoiden tulisi rekisteröityä verovelvollisiksi. Verovelvollinen antaisi veroilmoituksen kalenterivuoden mittaiselta verokaudelta sekä laskisi ja suorittaisi veron oma-aloitteisesti. Veroviranomainen olisi Verohallinto.

Esityksessä ehdotetaan, että kaivosten sijaintikuntien osuus kaivosmineraaliveron tuotosta olisi 60 prosenttia ja valtion osuus olisi 40 prosenttia. Kaivosmineraaliveron vuosittaisen verotuoton arvioidaan olevan noin 25 miljoonaa euroa, josta valtion osuus olisi 10 miljoonaa euroa ja kaivosten sijaintikuntien 15 miljoonaa euroa. Verotuotto tilitettäisiin sille kunnalle, jossa kaivos sijaitsee. Verotuotto kertyisi ensimmäistä kertaa vuonna 2025.

Valmisteverotuslakiin ja oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annettuun lakiin tehtäisiin kaivosmineraaliveroa koskevat lisäykset.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2024. Lakia sovellettaisiin niihin kaivosmineraaleihin, joita koskeva veron suorittamisvelvollisuus syntyy lain voimaantulon jälkeen.

Päätöksen vaikutusten ennakkoarviointi: ---

Päätösehdotus

Kunnanhallitus esittää lausuntonaan luonnoksesta hallituksen esityksestä kaivosmineraaliveroa koskevasta lainsäädännöstä seuraavaa:

Lakiluonnos vastaa niitä tavoitteita, joita maan hallitus on tavoitellut lakivalmistelua käynnistäessään. Suunniteltu verotusjärjestelmä on suhteellisen nopeasti käyttöönotettavissa ja se toteutettavissa kustannustehokkaasti.

Veron kokonaistuottotavoitteeksi on asetettu 25 miljoonaa. Kaivosvero ei saa vaarantaa toteutuessaan kaivosten toimintaedellytyksiä. Veron tuottotavoitetta tulee kasvattaa, mikäli Suomeen avataan uusia merkittäviä kaivoksia tai tarkastella alaspäin, mikäli kaivosten määrässä tai kannattavuudessa tapahtuu merkittäviä muutoksia.

Kaivosvero tulee maksaa kaikissa tilanteissa kaivospaikkakunnalle, jossa louhinta tapahtuu. Kaivosveron tuotto jako-osuudeksi esitetään kunnat 60 % ja valtio 40 %. Siilinjärven kunta esittää jako-osuuden tarkistusta kunnat 80 % ja valtio 20 %, koska kaivostoiminnan kaikki vaikutukset, myös negatiiviset, kohdistuvat ensisijaisesti kaivospaikkakuntaan.

Kaivosveroa ei tule sisällyttää valtionosuuksien tasausjärjestelmään.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Oheisaineisto

HE 281/2022 vp

Jakelu

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto

Otteen oikeaksi todistaa

10.01.2023

Ella Kauppinen
pöytäkirjanpitäjä

Siilinjärven kunta		Ote pöytäkirjasta
Kunnanhallitus	§ 5	09.01.2023

Muutoksenhakuohje koskee pykäliä: § 5

Muutoksenhakukielto

Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta

tai

päätökseen ei saa Kuntalain 134 §:n 1 mom. mukaan hakea muutosta valittamalla, koska siihen voidaan hakea muutosta kirjallisella oikaisuvaatimuksella.